

COVID-19 OG AMATØRKULTUREN – Bekymringer og konsekvenser

**Spørgeskemaundersøgelse udarbejdet af AKKS – Amatørernes
Kunst & Kultur Samråd, Amatørmusik Danmark og DATS – Dansk
Amatør Teater & Scenekunst
Forår 2020**

AKKS – Amatørernes Kunst & Kultur Samråd har i samarbejde med DATS – Dansk Amatør Teater og Scenekunst og Amatørmusik Danmark i foråret 2020 udarbejdet en spørgeskemaundersøgelse, for at afdække hvilke økonomiske tab, bekymringer og udfordringer de amatørkulturelle foreninger står med i forbindelse med COVID-19 situationen.

Undersøgelsen vil foregå over to omgange, én runde under Lock Down i foråret 2020 og en anden runde, når man er på den anden side af krisen. Der er endnu ikke sat et tidspunkt for udsendelse af anden runde af spørgeskemaer, men AKKS, Amatørmusik Danmark og DATS holder løbende øje med situationen og vil sammen vurdere, hvornår det er aktuelt.

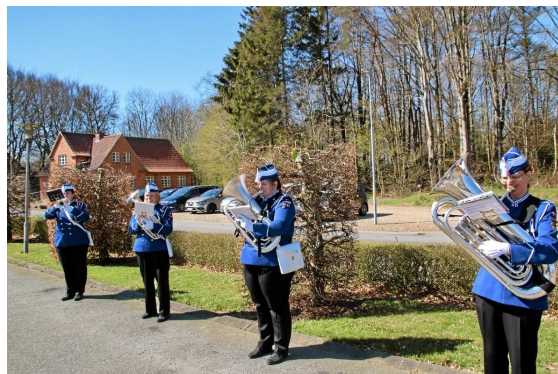
Nedenstående nøgletal og yderligere information er indsamlet i perioden 12.-30. april 2020. Nøgletallene præsenteres separat for hhv. DATS og Amatørmusik Danmark, bl.a. fordi der er nogle spænd, som man er nødt til at tage højde for i de beløb, der bliver oplyst fra de forskellige typer foreninger. Dette vil blive præciseret i de enkelte afsnit nedenfor.

I forhold til økonomisk tab har vi spurgt ind til følgende 5 kategorier:

- Allerede afholdte udgifter til aflyste arrangementer (Fx produktionsudgifter, honorarer, PR udgifter, rejse- og opholdsudgifter)
- Foreningens faste udgifter på trods af manglende aktiviteter
- Manglende indtægter (Fx billetindtægter, deltagerbetaling, tilskud til aflyste arrangementer)
- Endnu ikke afholdte udgifter (Fx kompensation til instruktør)
- Andet

De enkelte beløb fremgår nedenfor og der er altså i denne første undersøgelse tale om et forventet tab i de enkelte foreninger.

Den resterende del af rapporten er en samlet beskrivelse fra begge organisationer om de bekymringer og udfordringer man står med i de landsdækkende organisationer og lokalforeninger.

Nøgletal

DATS

DATS – Dansk Amatørteater & Scenekunst er en landsdækkende teaterorganisation, som varetager enkeltmedlemmers, sceners, institutioners og gruppers teaterinteresser.

DATS har 400 medlemmer og af dem har 85 besvaret spørgeskemaet.

Fordelt på forskellige typer foreninger, der har svaret, ser det ud som følger:

- Festspil: 5
- Egnsspil: 5
- Scener: 51
- Grupper: 20
- Andet: 27

Andet defineres bl.a. som revy (herunder også studenter- og universitetsrevy), radiodramatik, kirkespil, lysparade og cirkus. Ved dette spørgsmål har man kunne udfylde flere felter, da man indenfor amatørteaterverdenen kan definere sig som flere af ovenstående kategorier.

Der er på tidspunktet for undersøgelsen allerede **574 aflysninger**, dette gælder både forestillingsrækker og enkeltforestillinger. Der kan yderligere blive tale om **112 aflysninger**.

I besvarelserne fra DATS' medlemmer er der et meget stort spænd i forhold til hvor meget den enkelte forening har tabt i kroner eller formoder at komme til at tabe. Nogle foreninger har slet ikke haft tab eller udgifter, mens andre, fortrinsvis de store fest- og egnsspil, forventer meget store økonomiske tab. Nogle foreninger har meget hurtigt i Lock Down forløbet stoppet sine aktiviteter og har dermed kunne begrænse de økonomiske tab. Andre er slet ikke kommet i gang med aktiviteterne, før der blev lukket ned. Men de mange fest- og egnsspil, som har ét stort årligt arrangement med mange forestillinger, mange medvirkende og stort publikum, har allerede haft mange udgifter. Et enkelt festspil står for eksempel til at stå med et tab på 2.300.000 kr. alene i mistede indtægter.

Nøgletal DATS:

Allerede afholdte udgifter til aflyste arrangementer: **3.363.601 kr.**

Foreningens faste udgifter på trods af manglende aktiviteter: **2.517.274 kr.**

Manglende indtægter: **11.275.631 kr.**

Endnu ikke afholdte udgifter: **847.177 kr.**

Andet: **158.483 kr.**

I alt 18.162.166 kr.

Amatørmusik Danmark

Amatørmusik Danmark (stiftet i september 2019) er en landsdækkende paraplyorganisation, hvis medlemmer er landsdækkende amatørmusikorganisationer, som arbejder for og med amatørmusikere i hele Danmark. Amatørmusik Danmark har videresendt spørgeskemaet til sine medlemsorganisationer med en opfordring til dem om at besvare skemaet og om at sende det videre ud til deres medlemmer, lokalforeninger i hele Danmark. Så i Amatørmusik Danmark er der altså to led, så at sige, i forhold til besvarelser. Dette vil også fremgå af nøgletallene nedenfor.

Fra Amatørmusik Danmark er der kommet 372 besvarelser, 351 er fra lokalforeninger og 21 er fra landsdækkende organisationer/foreninger. Besvarelserne er repræsenteret på følgende måde:

- Orkestre/ensembler: 79
- Garder: 39
- Kor: 243
- Band: 3
- Andet: 8

Andet defineres bl.a. som musikskoler/musikskoleelever, orkesterdirigenter, korteteater og forening til fremme af tidlig musik.

På tidspunktet for undersøgelsen er der allerede i alt **1744 aflysninger**. Dette gælder prøver, koncerter, stævner, rejser m.m. Der kan yderligere blive tale om **604 aflysninger**.

Da besvarelserne fra Amatørmusik Danmark både gælder landsdækkende organisationer og foreninger samt lokalforeninger varierer størrelsen på de forventede økonomiske tab en del. Der er foreninger, som slet ikke forventer nogle tab mens andre forventer et forholdsvist lille tab. Men for en lille forening kan et tab på 10.000-20.000 kr. være en meget stor post, som kan synes uoverskuelig at finde midler til. Andre foreninger, fx garderne forventer et meget stort tab på indtægtssiden. De har i foråret og sommeren normalt lønnede engagementer, som er med til at finansiere aktiviteter resten af året, og disse er nu blevet aflyst. Samtidig har netop disse foreninger forholdsvist høje faste udgifter, som skal dækkes ind af indtægterne.

Nøgletal lokalforeninger:

Allerede afholdte udgifter til aflyste arrangementer: **887.505 kr.**

Foreningens faste udgifter på trods af manglende aktiviteter: **2.215.298 kr.**

Manglende indtægter: **3.977.769 kr.**

Endnu ikke afholdte udgifter: **966.443 kr.**

Andet: **460.880 kr.**

I alt 8.507.895 kr.

Nøgletal landdækkende organisationer/foreninger:

Allerede afholdte udgifter til aflyste arrangementer: **179.380 kr.**

Foreningens faste udgifter på trods af manglende aktiviteter: **2.105.600 kr.**

Manglende indtægter: **360.600 kr.**

Endnu ikke afholdte udgifter: **161.000 kr.**

Andet: **304.000 kr.**

I alt 3.110.580 kr.

Der er altså tale om i alt **2318 aflysninger** og et samlet vurderet tab i DATS og Amatørmusik Danmark på **29.780.641 kr.**, hvoraf **14.166.641 kr.** er allerede afholdte og forventede udgifter.

Støtte og hjælpepakker

I spørgeskemaet spørger vi ind til, hvorvidt organisationerne/foreningerne ved tidspunktet for udfyldelse af skemaet har viden om, hvorvidt kommune, private fonde eller nogle af de statslige hjælpepakker kan hjælpe dem med at dække tab og udgifter. I alt 56 svarer ja til dette, 253 svarer nej, og 148 svarer, at de ikke får tilskud.

Man har bl.a. sin viden fra de landsdækkende organisationer, man er medlem af, fra AKKS, fra aftenskolerne, fra kommunerne, Statens Kunstfond, Erhvervsstyrelsen, virk.dk og de private fonde, der er søgt. Flere foreninger har endnu ikke undersøgt mulighederne for om de kan få hjælp til at dække tab og udgifter, andre mener ikke de kan imødekomme de krav, der er til at kunne søge hjælpepakkerne, herunder kravet om et deltagerantal på minimum 350 deltagere.

Der er ligeledes spurgt ind til om de har viden om hvorvidt de mister nogle af de midler, de ellers skulle have modtaget fra kommune, private fonde og statslige puljer under normale omstændigheder. Til dette svarer 45 ja, 257 nej og 155 svarer at de ikke får tilskud.

Nogle af svarene lyder, at kommunen har oplyst, at de fortsat vil yde tilskud, at Statens Kunstfond har åbnet for mulig udskydelse af projekter, og dermed få sit tilskud. Andre har af private fonde fået at vide, at kun ved udskydelse kan de beholde deres tilskud:

"Vi har været i kontakt med vores fonde, de siger alle det samme. - Kun hvis vi udskyder revyen, og ikke aflyser helt, må vi beholde vores midler."

Rigtigt mange andre er nervøse for om den støtte, de egentlig står til at modtage, frafalder. Det gælder støtte fra private fonde, sponsoraftaler, underskudsgarantier, folkeoplysningens tilskud til dirigent- og instruktørhonorar m.m.

"Vi har nogle sponsorkontrakter, men ved ikke om de små virksomheder, kan betale nu?"

I besvarelserne bliver der udtrykt stor bekymring og omsorg for de dirigenter, instruktører, korledere m.m., som er tilknyttet foreningerne, og som for manges vedkommende arbejder som freelancere og derfor også er hårdt ramt af situationen. Mange giver udtryk for at de så vidt muligt vil forsøge at holde den ansatte skadesløs og altså udbetale løn, selvom foreningen kommer til at stå med et tab:

"Vi aflønner vores dirigent gennem MOF, hvor vi indbetaler til. Ved endnu ikke, om MOF betaler aftenskoleløn til dirigenten, man uanset om de gør eller ej synes vi, hun skal have sin hyre og betaler hende for det."

"Vi har valgt at fortsætte betaling til vores korleder selv om vi kunne lade være!"

Bekymringer for fremtiden

Der er blandt langt størstedelen af de adspurgte foreninger stor bekymring for foreningens fremtid.

Den allerstørste bekymring går på om man med så lang en pause i foreningens aktiviteter kan holde på medlemmerne:

"Jo længere foreningen er sat på pause, jo mere usikker er medlemmernes tilknytning og dermed også fremtiden"

"Ja, vi er bekymrede for om hvor mange af vores medlemmer som stopper fordi de er i vores forening pga. det sociale samvær og musikken som man skaber sammen"

Utrygheden og uvisheden omkring frafald af medlemmer, er stor hos foreninger med både unge og ældre medlemmer, men i foreninger hvis medlemmer er i den mere modne alder er der en ekstra bekymring oveni. Man tænker rigtig meget på de ældre medlemmers helbred og er nervøse for hvornår man kan starte op igen, og om de ældre overhovedet tør vende tilbage til de vanlige aktiviteter:

"Vi er bekymret på de ældres vegne, og hvorvidt de stadig har mod på at spille, med den risiko der altid vil være når der er mange samlet"

"Der er mange ældre i koret. Nogle vil måske melde sig ud pga. Corona-krisen. Med den alderssammensætning koret har, er bestyrelsen meget bekymret for korets fremtid"

Flere udtrykker også bekymring om, hvorvidt de kan overholde de krav, der måtte være til lokaler, rengøring osv., når man igen kan starte op. Mange er bekymrede, for om de overhovedet har et lokale at være i, da der formodentlig kommer særlige krav til, hvor mange m² der skal være pr. deltager. Krav, som deres nuværende lokale ikke kan leve op til.

Foreningens økonomi er naturligvis også en meget stor bekymring blandt mange:

"Hvis ikke vi kan få del i nogen hjælpepakker er vores økonomi meget truet. Specielt bliver vi udfordret, hvis vi skal betale honorar til vores instruktører."

"Vi er umiddelbart ikke bekymrede, såfremt det kommunale tilskud fortsætter uændret. Hvis tilskuddet ikke gives i år, vil det give muligvis uoverkommelige økonomiske vanskeligheder for foreningen, medmindre statens hjælpepakke kan gå ind at dække i stedet, da vi ikke har likviditeten til at starte en forestilling op næste år efter sådan et tab."

"... at kommunerne vil skære i tilskud til foreninger/kulturliv."

Der bliver i nogle af besvarelsene udtrykt bekymring for, at der også vil komme et øget pres på de private fonde i månederne og måske endda årene fremover, og at det derfor kan blive endnu sværere at komme i betragtning til projektstøtte i fremtiden.

Flere foreninger er nervøse for at de må lukke, hvis de ikke kan genoptage deres aktiviteter i 2020:

"Vi har mistet næsten alt vores likviditet, hvis efteråret også aflyses, forventer jeg vi går konkurs."

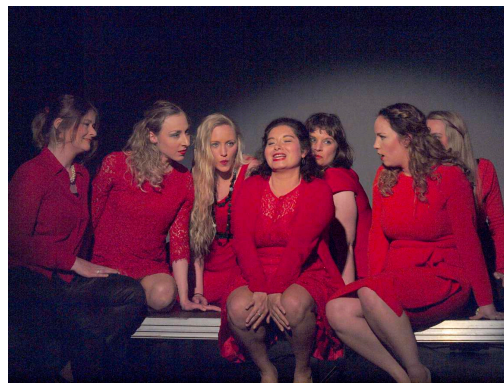
"Hvis det fortsætter året ud, kan vi i værste fald blive nødsaget til at lukke foreningen."

"Det kan i værste fald medføre, at orkestret lukker ned."

"Det må du slet ikke sige - det må ikke fortsætte året ud."

"Det tør vi ikke tænke på."

Ovenstående er blot nogle få eksempler på svar, der er rigtigt mange, der er nervøse for de økonomiske forhold i foreningen, hvis nedlukningen fortsætter over længere tid.

Faglighed og kunstnerisk kontinuitet

Bevarelsen af den kunstneriske kontinuitet er et andet element, som flere udtrykker bekymring for. Man er meget bekymret for, at den lange pause, som man endnu ikke kender længden på, skal ødelægge det gode arbejde, man har bygget op rundt om i foreningerne. Samtidig er man også nervøs for, at det kommer til at påvirke tilgangen af medlemmer til foreningen:

"Vi er bekymrede for, hvor lang tid det vil tage at nå op på det samme kunstneriske niveau. Og hvis det tager alt for lang tid, er vi bange for at kommunen kan finde på at lukke vores orkester."

"Jeg kan være bekymret for, hvad det betyder for vores elitekorkultur, at vi har været sat i bero så længe."

"Stemmerne bliver "rustne""

"Vi frygter, at mange orkestre vil miste medlemmer, og at fødekæden får et hul pga. coronaen."

Man er også nervøs for at miste momentum i forhold til sit publikum ved en længere pause, og at det vil kræve et større arbejde at oparbejde en publikumsskare på den anden side af krisen:

”vi mister mere af kontakten med vores publikum, (...) Vi mister også rigtig meget momentum ift. At vi ikke kan bruge tiden på at reklamere for noget da vi naturligt nok ikke ved hvad vi kan reklamere for fordi der ikke er udsigt til en forestillingsdato.”

Initiativer trods nervøsitet og bekymring

På trods af store bekymringer for foreningernes fremtid, ses det tydeligt, at der rundt om i hele landet bliver taget mange forskellige initiativer til at mødes på utraditionelle måder. Både for at bevare de kunstneriske og sociale aktiviteter i foreningen indadtil, men også for at sprede kultur og glæde i lokalområdet. Internt i foreningerne benytter man sig af en øget brug af sociale medier og mail-kontakt, hvor man skriver sammen, lægger forskellige opslag op med opfordringer til at øve, eller arbejder sammen om nyt materiale:

”Kreative idéstafetter på computer, både med tekster og generel inspiration.”

Nogle prøver at holde fast i de ugentlige aftaler på digitale mødeplatforme med online-undervisning, online-gruppeprøver og et forsøg på korprøver. Men de allerfleste giver udtryk for at dette primært er for at holde fast i en eller anden form for faste rutiner, og for at bevare det sociale fællesskab, for fagligt er det ikke så vellykket:

”Vi har afholdt en online korprøve. Her er vi alle logget på Zoom og synger hver især med hjemmefra, uden at vi dog kan høre hinanden.”

”Korprøverne på Zoom har været med til at vedligeholde korfællesskabet i en tid, hvor flere af medlemmerne bor alene og var enten pensionister eller sendt hjem fra arbejde.”

Bestyrelserne prøver også at være ekstra synlige for medlemmerne i denne tid med øget kommunikation i form af nyhedsbreve, rådgivning, telefonkæder m.m.:

”Vi opretter en telefonkæde for at have social kontakt til musikerne.”

”Vi ringer rundt og hører til medlemmernes humør og helbred, og vi organiserer mail-kontakter i koret.”

Udadtil forsøger man også i mange foreninger at holde humøret oppe hos borgere i lokalsamfundet. Flere har lavet udendørskoncerter i mindre grupper, hvor man har spillet udenfor ældrecentre eller plejehjem eller på åbne pladser i byen:

”Som mange andre orkestre og garder, har vi spillet nogle plejehjemskoncerter i vores kommune, hvor vi naturligvis har overholdt alle retningslinjer – afstand, antal fremmødte mv.”

”Vi spiller frivilligt og gratis for plejehjem, døgninstitutioner med handicappede, på hospice og sygehus.”

Der er i det hele taget, på trods af bekymringer for sygdom, økonomi, medlemsflugt, foreningens fremtid m.m., en meget tydelig vilje til at man VIL skabe kultur, og at man slet ikke kan lade være. Heller ikke i tider som disse. Men det er samtidig tydeligt i de mange besvarelser vi har fået i denne første runde af undersøgelsen, at hvis foreningerne kommer ud på den anden side af denne krise med den økonomiske slagside mange af dem frygter, så er det ikke muligt at fortsætte det gode sociale og kunstneriske arbejde, der bliver lagt i amatørkulturen landet over.

Tekst: Mette Dahl Trudslev

Fotos: Peter Rafn Dahm (forside, s.8), Susan Fazakerley (s. 5) og Hans B. Henriksen (s. 2)